Van: SP Kerkrade
Betreft: Vragen begroting 2027
Datum: 29-10-2027

Verzoek aan het college.
Verzocht wordt de vragen schriftelijk, afzonderlijk en waar mogelijk met cijfermatige onderbouwing te beantwoorden volgens het afgesproken schema van de inhoudelijke begrotingsbehandeling. Waar ramingen op aannames berusten, wordt verzocht de gebruikte uitgangspunten en eventuele gevoeligheidsanalyses mee te sturen.

Burgerparticipatie, begroting pag. 16–17.

Vraag 1.

Sinds 2026 is geen structureel algemeen budget meer beschikbaar voor participatieactiviteiten; concrete trajecten worden door vak-afdelingen gefinancierd.

1a. Kan het college per vak-afdeling inzicht geven in de begrote middelen voor burgerparticipatie in 2027?

1b. Hoe waarborgt het college dat participatie niet afhankelijk wordt van de toevallige budgetruimte van een vak-afdeling?

1c. Welke indicatoren gebruikt het college om de invloed van inwoners op besluiten te beoordelen?

Structurele middelen collegeprogramma, begroting pag. 20.

Vraag 2.

Het college stelt voor vanaf 2027 jaarlijks structureel € 350.000 te reserveren voor de doelenagenda van het collegeprogramma, vooral voor proceskosten. Het collegeprogramma is volgens de aanbieding nog in voorbereiding.

2a. Voor welke concrete doelen, activiteiten en kostensoorten is de jaarlijkse € 350.000 bestemd?

2b. Welke beslissingen blijven expliciet voorbehouden aan de raad en op welke wijze wordt tussentijds verantwoording afgelegd?

2c. Waarom is structurele reservering noodzakelijk voordat de doelenagenda en prestatie-indicatoren definitief zijn vastgesteld?

Begrotingssaldo, pag. 9 en 195.

Het actuele begrotingssaldo bedraagt in:

- 2027 € 29.000 positief
- 2028 € 4,852 miljoen negatief
- 2029 € 2,003 miljoen negatief
- 2023 € 46.000 positief

Het college kiest ervoor de tekorten zichtbaar te laten.

Vraag 3. Het tekort in 2028 en 2029.

3a. Waardoor ontstaat in Kerkrade het grote tekort in 2028 en 2029? Zijn dat uitsluitend de effecten van het “ravijnjaar”?

3b. Welke concrete maatregelen verklaren de verbetering in 2030?

3c. Welk deel van het herstel is structureel en welk deel berust op incidentele baten, reservebewegingen of onzekere aannames?

3d. Welke onderdelen van de tekorten in 2028 en 2029 zijn structureel en welke incidenteel? Graag een cijfermatige uitsplitsing.

3e. Welke concrete maatregelen en scenario’s heeft het college onderzocht om deze tekorten op te vangen, inclusief de effecten op voorzieningen en lokale lasten?

3f. Hoe wordt voldaan aan de toepasselijke eisen van structureel en reëel begrotingsevenwicht en wat is hierover afgestemd met de provinciale toezichthouder?

Verhoging belastingen en heffingen, begroting pag. 22–23 en 111–115.

Vraag 4.

De begroting voorziet in een aanvullende jaarlijkse indexering van 3% bovenop de eerder vastgestelde 1,5%, behoudens uitzonderingen. De extra OZB-opbrengst bedraagt volgens de toelichting € 390.000 in 2027, oplopend tot € 1.560.000 in 2030.

4a. Wat is de verwachte ontwikkeling van de totale woonlasten in euro’s voor een één- en meerpersoonshuishouden in 2027–2030?

4b. Welke uitgavenbeperkingen of andere dekkingsmogelijkheden zijn afgewogen voordat deze aanvullende indexering is voorgesteld?
4c. Wat is het afzonderlijke effect van de tariefverhoging en van areaaluitbreiding op de OZB-opbrengst?

Parkeerbeleid en opbrengstramingen, begroting pag. 22–23.
Vraag 5.
Voor 2027 worden parkeertarieven van € 1,75 (zone 1) en € 1,20 (zone 2) genoemd. Voor parkeergarage Vie wordt € 130.000 opbrengst per jaar geraamd, terwijl bezettingsgegevens voor betaald parkeren ontbreken.
5a. Op welke bezettingsgraad, tarievenmix en aantallen abonnementen is de opbrengstraming van € 130.000 gebaseerd?
5b. Welke gevoeligheidsanalyse is gemaakt voor een lagere bezetting en welk effect heeft de tariefaanpassing op centrumbezoek?

Personeel, inhuur en overhead, begroting pag. 18, 21 en 23–25.
Vraag 6.
De begroting vermeldt overschrijding van de loonsom in 2025. Voor 2027 is € 29,640 miljoen overhead geraamd; de indicatoren vermelden 11,75 fte per 1.000 inwoners, € 1.345 apparaat kosten per inwoner en 6,60% externe inhuur.
6a. Kan het college de ontwikkeling van formatie, feitelijke bezetting, loonsom en externe inhuur over 2022–2027 in één vergelijkbare tabel verstrekken?
6b. Welke concrete efficiencymaatregelen zijn reeds gerealiseerd en welke aantoonbare besparingen worden van digitalisering en AI verwacht?
6c. Welke oorzaken van de loonsomoverschrijding in 2025 zijn incidenteel en welke werken structureel door?

Onderwijshuisvesting en toekomstige investeringen, begroting pag. 20 en 55–62.
Vraag 7.
Het college signaleert een toekomstige opgave in de onderwijshuisvesting en wil in 2030 € 1,1 miljoen reserveren voor toekomstige kapitaallasten.
7a. Is een actueel meerjarig investerings- en onderhoudsbeeld beschikbaar van alle schoolgebouwen, inclusief prioriteiten en kostenramingen?
7b. Hoe verhoudt de reservering van € 1,1 miljoen zich tot de geraamde totale investeringsbehoefte en wanneer ontvangt de raad concrete voorstellen?

Begroting, pag. 117–120 en 189. Het restrisico van nul bij OBK.
Vraag 8.
De begroting stelt het restrisico van het Ontwikkelingsbedrijf Kerkrade op nul, terwijl toekomstige projectverliezen en vennootschapsbelasting nog niet volledig kunnen worden ingeschat.
8a. Waarom wordt het restrisico op nul gewaardeerd als deze onzekerheden nog bestaan?
8b. Is de berekening gebaseerd op een expliciet worstcasescenario?
8c. Wanneer worden de financiële risico's per herstructureringsproject concreet gemaakt en aan de raad voorgelegd?

Reservering van € 2,38 miljoen voor herstructureringsprojecten?
Vraag 9.
De reserve grondexploitatie wordt eind 2030 geraamd op circa € 4,01 miljoen. Daarvan is ongeveer € 2,38 miljoen bestemd voor verliezen uit herstructureringsprojecten.
9a. Om welke projecten gaat het precies?
9b. Waarom zijn de verwachte verliezen nog niet verwerkt in de geraamde ontwikkeling van de reserve?
9c. Hoeveel vrije reserve resteert als de geraamde verliezen en de nog onbekende vennootschapsbelasting worden afgetrokken?
9d. Op welk moment ontvangt de raad per project een actuele grondexploitatie en risicoanalyse?

De besparing door de Parkstadwet, begroting pag. 84 en 120.
Vraag 10.

De begroting raamt een besparing op bijstandslasten van € 312.000 in 2027, oplopend tot € 578.000 in 2030. Het college vermeldt dat het effect in de praktijk nog onzeker is.
10a. Op welke gegevens en aannames is deze raming gebaseerd?
10b. Hoe wordt vastgesteld of de besparing daadwerkelijk optreedt?
10c. Welke financiële bijsturing vindt plaats als de geraamde besparing uitblijft?

Sociaal domein en financiële aannames, begroting pag. 9, 119–122 en 73–88.
Vraag 11.
De risicoparagraaf gaat onder meer uit van 1,5% jaarlijkse volumedaling bij hulp bij het huishouden, een voorlopige indexering van 3,59% en lagere BUIG-lasten door de Parkstadwet, waarvoor nog geen praktijkervaring bestaat.
11a. Welke historische gegevens onderbouwen de veronderstelde jaarlijkse daling van 1,5% in de huishoudelijke hulp?
11b. Wat is het begrotingseffect wanneer de BUIG-besparing door de Parkstadwet niet of slechts voor de helft wordt gerealiseerd?
11c. Welke financiële scenario's zijn uitgewerkt voor hogere kosten van Wmo en jeugdhulp en hoe worden noodzakelijke voorzieningen geborgd?

Risico's bij jeugdhulp en Wmo.
Vraag 12.
De begroting houdt rekening met een restrisico van circa € 1,2 miljoen voor het sociaal domein.
12a. Welke concrete risico's zijn hierin opgenomen?
12b. In hoeverre is rekening gehouden met stijgende zorgkosten, volumeontwikkelingen en veranderingen in de rijksbijdragen?
12c. Hoe worden financiële beheersing en de toegankelijkheid van ondersteuning voor inwoners tegelijkertijd bewaakt?

Begroting, pag. 83–85 en 120. Productenbegroting, pag. 33–34.
Lagere kosten voor huishoudelijke hulp vanaf 2029.
Vraag 13.
De geraamde lasten voor huishoudelijke hulp dalen van 9.501 in 2028 naar 5.461 in 2029 (bedragen × € 1.000). De begroting verwijst naar een voorgenomen landelijke wijziging, waarvan de uitwerking nog onzeker is.
13a. Hoe is deze daling berekend?
13b. Welke aannames zijn gemaakt over de rijksbijdrage en eventuele vervangende ondersteuning?

De aanvullende verhoging van 3%.
Vraag 14.
De begroting rekent vanaf 2027 met een aanvullende verhoging van 3%, boven op een eerder besloten verhoging van 1,5%.
14a. Op welke belastingen en leges wordt deze aanvullende verhoging toegepast?
14b. Hoeveel extra inkomsten levert dit per jaar op?
14c. Wat is de totale cumulatieve lastenstijging voor inwoners tussen 2026 en 2030?
14d. Hoe verhouden de extra inkomsten zich tot de tekorten in de meerjarenraming?

Reserves, schulden en financiële weerbaarheid. Pag. 116-123 en 220.
Vraag 15.
De weerstandsratio bedraagt volgens de begroting 2,1 in 2027. De netto schuldquote stijgt van 65,0% (rekening 2025) naar 82,9% (begroting 2027), terwijl de solvabiliteit daalt van 26,0% naar 21,3%. De gekwantificeerde risico's bedragen € 9 miljoen.
15a. Hoe ontwikkelen de netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen zich tot en met 2030?
15b. Wat zeggen deze schuldquotes over de financiële positie van Kerkrade?
15c. Hoe ontwikkelt de solvabiliteit zich in verhouding tot de schulden tot en met 2030?
15d. Wat betekenen de financiële kengetallen gezamenlijk voor het risicoprofiel van de gemeente?
15e. Welke ruimte blijft binnen de beschikbare weerstandscapaciteit als de risico's gelijktijdig optreden met de tekorten in 2028–2029?
15f. Kan het college de ontwikkeling van de schuldpositie, rentelasten en solvabiliteit tot en met 2030 toelichten, inclusief een scenario met hogere rente?

15g. Hoe is het restrisico van € 1,6 miljoen voor Parkstad Limburg Stadion/Roda JC bepaald en welke beheersmaatregelen bestaan?

Afnemende kwaliteit van wegen, begroting pag. 126.

Vraag 16.

De gemeente schrijft dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud, maar dat het kwaliteitsniveau van de wegen langzaam afneemt.

16a. Op welke objectieve inspectiegegevens baseert het college deze conclusie?

16b. Hoeveel wegen voldoen momenteel niet aan het gewenste kwaliteitsniveau?

16c. Hoe ontwikkelt de onderhoudsbehoefte zich tot 2030?

16d. Welke extra kosten ontstaan als onderhoud verder moet worden uitgesteld?

Begroting, pag. 137–139 en 201, 202, 204 en 220.

Vraag 17.

De financieringsbehoefte.

De gemeente voorziet voor 2026 voorlopig in de financieringsbehoefte met daggeldleningen en wil de portefeuille in 2027 opnieuw beoordelen.

17a. Hoe groot is de actuele financieringsbehoefte?

17b. Welke rente- en herfinancieringsrisico's bestaan bij deze strategie?

17c. Welke criteria bepalen wanneer wordt overgestapt naar langlopende financiering?

17d. Wat is het resultaat (ook als getal) als in plaats met daggeldleningen met langlopende leningen was gewerkt?

Berekening van de kasgeldlimiet.

De Begroting noemt voor 2027 een begrotingstotaal van € 228,411 miljoen, een percentage van 8,5% en een kasgeldlimiet van € 18,888 miljoen. Het genoemde bedrag volgt niet uit de vermelde berekening.

17e. Hoe is de kasgeldlimiet van € 18,888 miljoen berekend?

17f. Welke kasgeldlimiet gebruikt de gemeente bij de kwartaaltoets?

Berekening van het structurele begrotingssaldo.

Op pagina 201 staat voor 2027 een resultaat van 29, inclusief de reservemutatie van −577. Op pagina 204 wordt opnieuw van 29 uitgegaan en daarna nogmaals −577 verwerkt (bedragen × € 1.000). Daardoor lijken de resultaten niet aan te sluiten.

17g. Waarom wordt de reservemutatie op pagina 204 opnieuw verwerkt?

17h. Wat zijn de juiste structurele begrotingssaldi voor 2027 tot en met 2030?

De ontwikkeling van de balans.

De geprognosticeerde balans laat sterke veranderingen zien in het langlopende vreemde vermogen en de vlottende passiva tussen 2026 en 2030.

17i. Welke concrete transacties en financieringsbehoeften verklaren deze ontwikkeling?

17j. Waarom nemen de vlottende passiva in de raming toe tot circa € 126,8 miljoen in 2030?

17k. Wat zijn de gevolgen voor de liquiditeit en de toekomstige rentelasten?

Pag. 139.

Debiteur / categorie	Raming begin 2027	Aandeel
Holding Stadion BV	€ 18,068 mln.	58,11%
Stichting Skool (HMB)	€ 3,038 mln.	9,77%
Zonnepanelenproject	€ 3,213 mln.	10,33%
Vordering Enexis	€ 2,390 mln.	7,69%
Energie- en klimaatfonds	€ 1,933 mln.	6,22%
Startersleningen	€ 1,968 mln.	6,33%
Overige leningen	€ 0,485 mln.	1,55%
Totaal	€ 31,095 mln.	100%

Vraag 18.

18a. Wij verzoeken om een afzonderlijk overzicht per lening met de oorspronkelijke hoofdsom, actuele boekwaarde, resterende looptijd, jaarlijkse aflossingen, zekerheden en eventuele achterstanden. Een totaalbedrag alleen is onvoldoende om de kredietrisico's goed te kunnen beoordelen.
18b. Naar onze mening is het zinvol om een dergelijk overzicht, als bijlage bij de begroting op te nemen. Zoals we ook doen bij de langlopende leningen pag. 234. Kan het college dit overzicht toevoegen vanaf 2027?
Leningen, begroting, pag. 137–139, 140 en 220-234.
De gemeente meldt dat de in 2023 aangetrokken langlopende leningen in de financieringsbehoefte tot 2026 voorzagen. In 2026 wordt voorlopig gebruikgemaakt van daggeldleningen, die doorgaans goedkoper zijn dan langlopende financiering, maar gevoeliger kunnen zijn voor renteveranderingen. De gemeente wil de financieringsportefeuille in het voorjaar van 2027 opnieuw beoordelen.
Vraag 19.
19a. Waarom worden er daggeldleningen, die zijn goedkoper maar ook gevoeliger voor rentestijgingen, gebruikt om langlopende verplichtingen te financieren?
19b. Kan het college de daggeldlening apart vermelden bij de staat van (langlopende) leningen, zodat een compleet beeld ontstaat van de omvang van de geleende leningen?
19c. Kan het college, voor de beoordeling van de (toekomstige) financieringspositie de prognose, met duidelijke vermelding dat het een prognose betreft, ook als apart onderdeel opnemen bij de staat van leningen? Het betreft tenslotte de begroting.
19d. Is het mogelijk om de verwachte financieringsbehoefte, de geplande aflossingen en de ontwikkeling van de vlottende passiva in één meerjarig overzicht te doen toekomen?
19e. Kunt u de aansluiting verstrekken of toelichten tussen de financieringstabel op pagina 140, de geprognosticeerde balans op pagina 220 en de staat van langlopende leningen op pagina 234?
19f. En kunt u daarbij verklaren waarom de bedragen voor de langlopende schuld en de jaarlijkse aflossingen van elkaar afwijken? We begrijpen dat de staat langlopende leningen de huidige leningen betreffen zonder de in de begroting genoemde toekomstige leningen. De leningenportefeuille op pag. 140 telt op tot €139 miljoen in 2030, terwijl in de geprognotiseerde balans op pag. 220 een Vreemd lang vermogen is opgenomen van €95 miljoen.

De stijging van de personeelskostenbegroting, pag. 149.
Vraag 20.
De salariskosten stijgen volgens de begroting van € 49,061 miljoen in 2027 naar € 55,141 miljoen in 2030.
20a. Hoeveel van deze stijging komt door cao-ontwikkelingen en prijsstijgingen, en hoeveel door uitbreiding van de formatie?
20b. Hoe ontwikkelen de formatie, de feitelijke bezetting en het aantal vacatures zich?
20c. Hoeveel bedraagt de externe inhuur per jaar en welke functies of taken betreffen dit?
20d. Welke concrete maatregelen moeten voorkomen, dat opnieuw een tekort op de loonsom ontstaat?
Beheersing van de bedrijfsvoeringskosten.
De totale bedrijfsvoeringkosten stijgen van € 61,344 miljoen in 2027 naar € 66,946 miljoen in 2030.
20e. Welke onderdelen verklaren de grootste stijging?
20f. Welke doelmatigheidsmaatregelen zijn onderzocht?
20g. Hoe rapporteert het college tussentijds over afwijkingen van de personeels- en bedrijfsvoeringkosten, begroting, pagina 22 en 111?

Verschillende standen van de reserve grondexploitatie OBK, begroting pag. 189 en 223–224.
Vraag 21.
Op pag. 189 staat voor eind 2027 een reserve grondexploitatie OBK van 3.396, terwijl op pag. 223 voor dezelfde datum 3.894 wordt vermeld (bedragen × € 1.000). Deze bedragen sluiten niet op elkaar aan.
21a. Wat verklaart het verschil tussen deze reservestanden?
21b. Kunt u het reserveverloop over 2026 tot en met 2030 in één aansluitend overzicht weergeven?

EMU-saldo, pag. 235.
Vraag 22.
22a. Hoe verhouden het exploitatiesaldo en de investeringen zich tot het EMU-saldo?
22b. Wat zegt het EMU-saldo over de financiële ontwikkeling van Kerkrade in 2027–2030?

Begroting Kerkrade 2027 in relatie met benchmark Financiële Prestatie Nederlandse Gemeenten.

landelijke vergelijking financiële positie Kerkrade naar aanleiding van begroting Kerkrade 2027 in relatie tot het onderzoek.
In de meest recente BDO-Benchmark Nederlandse Gemeenten 2026 staat Kerkrade op plaats 121 van de 134 gemeenten met 25.000–50.000 inwoners, met een rapportcijfer 7,0. De benchmark beoordeelt de financiële positie aan de hand van financiële kengetallen en meerjarige begrotingsresultaten.

Vraag 23.

23a. Welke financiële kengetallen en begrotingsontwikkelingen verklaren de positie van Kerkrade in deze benchmark?
23b. Hoe verhoudt Kerkrade zich op de afzonderlijke kengetallen tot vergelijkbare gemeenten, in het bijzonder wat betreft solvabiliteit, netto schuldquote en structurele exploitatieruimte?
23c. Welke gevolgen hebben de in de begroting 2027–2030 opgenomen nieuwe leningen met een totaal van €72 miljoen, aflossingen en investeringen voor deze kengetallen? Graag een beargumenteerde inschatting.
23d. Kan worden aangeven welke maatregelen nodig zijn om de financiële positie structureel te verbeteren?

Vragen Productentabel 2027
Pag. 20–22.

Vraag 24.

24a. Welke bedragen zijn per jaar opgenomen voor de posten die betrekking hebben op het Parkstad Limburg Stadion (PLS) en kosten ten behoeve van Roda? Denk hierbij ook aan de rente over de lening van €18 miljoen, waar vinden we die terug?
24b. Hoe zijn deze bedragen opgebouwd? (denk onder andere aan afschrijvingen, rente, subsidies, personeelskosten en overige kosten)
24c. Welke jaarlijkse bijdragen aan Roda en/of het PLS zijn begroot en hoe ontwikkelen die zich van 2027 tot en met 2030?
24d. Welke uitgaven aan Roda en/of het PLS zijn rechtstreeks zichtbaar in de productentabel en welke mogelijke financiële verplichtingen staan elders in de begroting? Graag aangeven waar.

Pag. 21 en 64.
Gratis sporten voor kinderen:
In programma 5, Sport, cultuur en recreatie, staat onder het kopje ‘Gratis sporten voor kinderen’:

- Voor 2027 én 2028 is jaarlijks € 250.000 aan lasten geraamd.
- Het bedrag is bedoeld voor kinderen van 5 tot 16 jaar.
- De begroting noemt een bijdrage van € 100 per kind om deelname aan sport en cultuur te stimuleren en Kerkraadse verenigingen te ondersteunen.

Op pagina 64 staat bovendien dat de gemeente de bijdrage van € 100 voor kinderen en jongeren van 5 tot 16 jaar invoert voor sport en cultuur.
De gemeente heeft dit ook in haar bericht van 20 oktober 2026 over de begroting herhaald: jaarlijks € 100 voor ieder kind van 5 tot en met 15 jaar.
Productentabel.
In de productentabel hebben we geen afzonderlijk herkenbare kostenplaats gevonden die expliciet ‘€ 100 per kind’ of ‘gratis sporten voor kinderen’ heet. De beleidsbegroting noemt de regeling en het bedrag dus duidelijker dan de productentabel.

Vraag 25.

25a. Om de begroting volledig te kunnen beoordelen , moet duidelijk zijn op welke kostenplaats en kostensoort die € 250.000 is geboekt en hoe de uitvoering wordt georganiseerd? S.v.p. aangeven.

Sport, armoede en maatschappelijke effecten, begroting pag. 20 en 204–205.

Voor 2027 en 2028 wordt jaarlijks € 250.000 geraamd voor een bijdrage van € 100 aan sport en cultuur voor kinderen van 5–16 jaar. Voor Koersvast wordt in 2027 € 185.000 incidenteel geraamd.
25b. Hoeveel kinderen verwacht het college daadwerkelijk te bereiken met de sport- en cultuurbijdrage en hoe wordt niet-gebruik voorkomen?
25c. Welke meetbare resultaten worden met Koersvast in 2027 nagestreefd en hoe wordt hierover gerapporteerd?
25d. Welke continuïteit is voorzien voor deze regelingen na afloop van de genoemde incidentele middelen?
Het coalitieakkoord 2026–2030 belooft € 100 per kind per jaar voor sport, cultuur en muziek. De begroting 2027 noemt echter alleen een jaarlijkse raming van € 250.000 voor 2027 en 2028. In de passage over deze regeling worden 2029 en 2030 niet genoemd.
25e. Stopt de regeling na 2028? Zo nee, waar zijn de bedragen voor 2029 en 2030 in de begroting opgenomen?

Samenloop en feitelijke begunstigden van de bijdrage van € 100 per kind.
De gemeente wil voor sport en cultuur jaarlijks € 100 per kind beschikbaar stellen. Uit de stukken blijkt niet duidelijk of kinderen die al steun krijgen via bestaande regelingen hierdoor daadwerkelijk extra ondersteuning ontvangen.
25f. Wordt deze bijdrage aanvullend verstrekt op ondersteuning via Stichting Leergeld, het Jeugdfonds Sport & Cultuur en de SCA-regeling, of wordt zij daarmee verrekend?
25g. Wie profiteert in de praktijk financieel van de nieuwe bijdrage?
Kaderstellende functie van de raad:
25h. Op grond van welk raadsbesluit, beleidskader en financieel autorisatiebesluit wordt de bijdrage van € 100 per kind voor sport en cultuur ingevoerd? De regeling is niet afzonderlijk door de raad vastgesteld: Wanneer wordt dit aan de raad voorgelegd?

Vraag 26.
Zijn er nog andere zaken in de begroting opgenomen die de kaderstellende functie van de raad raken en nog niet zijn voorgelegd aan de raad? Zo ja, welke?

Met vriendelijke groet, namens de fractie SP Kerkrade,

Marianne Laumann, fractievoorzitter.